

Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap

- gällande personlig ombudsverksamhet
mellan arbetsmarknads- och
socialförvaltningen i Lund och PO Skåne

31 december 2022

Överenskommelse om Idéburet Offentligt Partnerskap

Bakgrund

Psykisk ohälsa är en stor samhällsutmaning som arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Lund och Personligt Ombud Skåne (PO Skåne) delar. Människor med svår psykisk sjukdom och psykiska funktionsnedsättningar är den grupp som är mest utsatt beträffande socioekonomiska faktorer såsom inkomst, boende, tillgång till arbete och delaktighet i sociala nätverk. Detta gäller både i jämförelse med den övriga befolkningen och i jämförelse med andra patient- eller funktionshindergrupper. Människor med psykisk sjukdom är också en utsatt grupp när det gäller somatisk hälsa. Att i unga år insjukna i psykisk sjukdom medför allvarliga konsekvenser senare i livet, inte enbart vad gäller hälsa och dödlighet, utan även avseende möjligheterna att tillgodogöra sig studier och etablera sig på arbetsmarknaden.

Socialtjänsten har ett tydligt uppdrag för målgruppen gällande boende och sysselsättning och möjlighet för målgruppen att få leva och delta i samhällslivet som andra. Dock finns det en betydande andel som av olika skäl har svårt att få tillgång till de insatser socialtjänsten erbjuder. Detta kan bero på sviktande motivation men även på de funktionsnedsättningar som individerna har som kan göra det svårt att hitta rätt gällande vård och stödinsatser både inom socialtjänsten och inom hälso- och sjukvården.

Personligt ombud (PO) riktar sig till personer som är 18 år eller äldre som har psykisk funktionsnedsättning och betydande svårigheter att utföra aktiviteter inom olika livsområden. Den enskilde, som kan få stöd av personligt ombud, ska ha sammansatta och omfattande behov av vård, stöd och service, rehabilitering och sysselsättning och ha behov av långvariga kontakter med socialtjänsten, primärvården och den specialiserade psykiatrin och andra myndigheter (SFS 2013:522). Personliga ombuds insatser förstärker och kompletterar socialtjänstens insatser, och är ett viktigt komplement gällande det uppsökande och motiverande arbetet för målgruppen. Således finns det anledning att stärka samarbetet genom ett partnerskap både gällande de delar som genomförs idag inom PO Skåne och gemensamma utvecklingsfrågor

Till personligt ombuds uppdrag hör att stödja personer med psykisk funktionsnedsättning att tillvarata sina rättigheter i samhället. Ombuden beskrivs tydligare än andra yrkesgrupper stå på den hjälpsökandes sida. Ombuden stödjer den enskilde personen att finna sin väg och företräder då det behövs i kontakt med vård och myndigheter samt i andra för klienten viktiga kontakter. Arbetet inom verksamheten utgår ifrån värden som medmänsklighet, omtanke, självbestämmande, respekt, integritet och helhetssyn. Till PO Skånes uppdrag hör även att kartlägga systemfel och brister som gör att målgruppen har svårigheter i samhällslivet och att genom kartläggningen bedriva påverkansarbete för att förbättra situationen.

PO Skåne är politiskt och religiöst obunden och drivs som icke vinstdrivande ideell förening. Föreningen bildades år 2000 utifrån erfarenheter bland brukare och närstående av RSMH-Skåne och Schizofreniföreningen i Skåne. Föreningen har idag ombudsverksamhet i 17 av Skånes 33 kommuner.

Värdegrund för partnerskapet

Ett Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP) ska bygga på respekt för parternas olika roller och förutsättningar. Öppenhet och dialog ska råda, vilken ska kännetecknas av ömsesidig tillit, lyhördhet och förståelse. Även långsiktighet, transparens och acceptans för kritik är centrala i partnerskapet. Vidare bygger överenskommelsen på varsam och respektfull hantering av de offentliga medel som möjliggör verksamheten inom partnerskapet. Denna IOP är framtagen utifrån de principer som beslutades av kommunfullmäktige i Lund den 31 januari 2019 § 16 i *Överenskommelse mellan Lunds kommun och idéburen sektor*. Syftet med Lunds Överenskommelse är att på ett strukturerat sätt stärka förutsättningarna för samverkan mellan de båda parterna. Överenskommelsen ska även bidra till att öka föreningars och organisationers och enskilda Lundabors engagemang och medverkan i demokratiska processer och samtal. Överenskommelsen innebär inte att det kommunala ansvaret för välfärdsfrågor och välfärdsutvecklingen i Lund ska flyttas över till idéburen sektor. Överenskommelsen ska leda till att parterna får ökad kunskap om varandras roller, förutsättningar och möjligheter.

När en offentlig instans och en idéburen organisation ingår ett IOP stärks samspelet mellan den offentliga och idéburna sektorn. Detta stärker demokratin och delaktigheten ökar. Utöver den särskilda samhällsutmaning som överenskommelsen avser är det ett utvecklande av en form av samarbete mellan ideell sektor och arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Lund.

Syftet och mål med partnerskapet och verksamheten

Personligt ombud riktar sig till personer som är 18 år eller äldre, som har psykisk funktionsnedsättning och betydande svårigheter att utföra aktiviteter inom olika livsområden.

Syftet med partnerskapet är att gemensamt säkerställa att målgruppens intresse och rättigheter tas tillvara samt att individerna får det stöd till återhämtning som de önskar.

Mål – Stöd till enskilda

Bidra till återhämtning, egenmakt, delaktighet och goda levnadsförhållande för personer med psykisk ohälsa. PO Skåne ska ge stöd utifrån personens önskemål och uppdrag.

Mål – Strukturellt påverkansarbete

PO Skåne bedriver ett strukturellt påverkansarbete genom att kartlägga systemfel och brister inom de lokala stöd-, omsorgs- och samhällsinstitutioner som målgruppen möter. Lunds kommun ska ge förutsättningar för att PO Skånes rapport används som en del i verksamhetsutvecklingen och ge förutsättningar för PO Skåne att presentera rapporten och åtgärdsförslag i de samverkansforum som gäller målgruppen. PO Skåne har en unik lokalkännedom om den lokala organisationen för psykiatri, kommun, Försäkringskassa och Arbetsförmedling och kan därför med särskild kompetens vara en del i samverkansutvecklingen dessa aktörer emellan.

Målgrupp

Personligt ombud riktar sig till personer som är 18 år eller äldre, som har psykisk funktionsnedsättning och betydande svårigheter att utföra aktiviteter på olika livsområden. Den enskilde, som kan få stöd av personligt ombud, ska ha sammansatta och omfattande behov av vård, stöd och service, rehabilitering och sysselsättning och ha

behov av långvariga kontakter med socialtjänsten, primärvården och den specialiserade psykiatrin och andra myndigheter (SFS 2013:522). Personligt ombud kan erbjuda kontakt också till personer med självdefinierad psykisk ohälsa samt till personer som till följd av psykisk ohälsa riskerar drabbas av långvariga svårigheter och stödbehov.

Verksamhet med personligt ombud har koppling till mål 10.2 i Agenda 2030, och bör möjliggöra och verka för att alla människor oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet (Socialstyrelsen lägesrapport, 2019).

Parter

Detta IOP är upprättat mellan:

Offentlig part: Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Lund

Ideell icke vinstdrivande part: PO Skåne

PO Skåne är en icke vinstdrivande, politiskt obunden organisation som arbetar utifrån alla människors lika värde. Deras arbete utgör såväl ett mervärde för de människor de möter som ett komplement till kommunens verksamheter i en form som de offentliga aktörerna inte kan erbjuda.

Parternas inbördes relation

Undertecknande parter i denna överenskommelse betraktas som självständiga och jämbördiga aktörer. Varje parts integritet och oberoende ska respekteras. Parterna ansvarar var för sig för sin insats i arbetet och varje parts särart och mervärde ses som en tillgång för partnerskapet.

Överenskommelsens form och utgångspunkt

Varje ingående part i överenskommelsen ska följa de beslut som kommunfullmäktige i Lund eller annan myndighet fattar som har påverkan på verksamhet och målgrupp utifrån kommunfullmäktiges budget. De ingående parterna i överenskommelsen förbinder sig att följa tillämpliga lagar, författningar samt normer och föreskrifter som utfärdats av statliga och kommunala myndigheter. PO Skåne är ensam arbetsgivare för den egna personalen och är ensam bärare av arbetsgivaransvar i förhållande till denna personal.

Överenskommelsen reglerar syfte och värdegrund för arbetet med målgruppen samt de ingående parternas specifika insatser formulerade i text nedan. Insatserna kan vid behov och över tid förändras, vilket ska ske i första hand genom dialog. Vid förändringar som har påverkan på syfte och värdegrund ska överenskommelsen omförhandlas.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen bedömer att PO Skånes verksamhet är unik i sitt slag utifrån överenskommelsens målgrupp och syfte, särskilt med beaktande av att närhetsprincipen är av avgörande betydelse för partnerskapets genomförande. Uppdragsgivaren har, med utgångspunkt från sin lokalkännedom, funnit att det inte finns någon alternativ aktör som kan tillhandahålla de tilltänkta aktiviteterna för den specifika målgruppen med motsvarande kvalitetsinnehåll inom kommunens närområde.

Idéburet Offentligt Partnerskap kommer att tillämpas på grund av följande skäl:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna ideella organisationen PO Skåne.
- Verksamheten är ett led i att förverkliga en politisk beslutad plan där de idéburna organisationer insatser är viktiga.
- Verksamheten kan inte ses som en del av det normerade föreningsbidraget.
- Det finns inte en marknad eller en konkurrenssituation att vårda inom det här området.
- Båda parter är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser).
- Verksamheten detaljregleras inte från kommunen.
- Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
- Varken den offentliga organisationen eller den idéburna organisationen vill göra den idéburna organisationen till underleverantör, utan i stället en fortsatt fri och självständig aktör.

Utöver ovan punkter gäller även för arbetsmarknads- och socialnämnden att överenskommelser ska rymmas inom befintlig budgetram och vara tidsbegränsade till att maximalt gälla i tre år samt i övrigt följa *Riktlinjer för arbetsmarknads- och socialnämnden gällande överenskommelser om Idéburet offentligt partnerskap (IOP)* beslutade 2020-11-11 §167.

De ingående parterna i överenskommelsen ska i de situationer som är lämpliga, beskriva att verksamheten och de insatser som utförs, sker som ett Idéburet Offentligt Partnerskap parterna emellan.

Överenskommelsen har ett särskilt stycke där olika områden beskrivs och som båda parter är intresserade av att arbeta vidare med tillsammans inom ramen för finansieringen av denna överenskommelse.

Parternas respektive insatser

PO Skåne

De personliga ombuden ska verka för:

- att personer med psykisk funktionsnedsättning får tillgång till service, stöd, vård och rehabilitering,
- tillsammans med varje klient klargöra uppdrag och mål för kontakten samt upprätta en individuell plan för de aktiviteter och åtgärder som denne önskar ska ingå i samarbetet,
- hjälpa klienten att ansöka om insatser hos de myndigheter och organisationer som kan ge service, stöd, vård och rehabilitering,
- ge varje klient ett professionellt, medmänskligt och flexibelt stöd,
- utifrån klientens önskemål samordna insatser från myndigheter och organisationer,
- genom utåtriktad information och utåtriktat arbete underlätta kontaktvägar för potentiella klienter,
- genom uppsökande verksamhet skapa kontakt och fånga upp behov av service, stöd, vård och rehabilitering hos "särskilt svårtillgängliga" personer som inte själva söker hjälp.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Lund

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Lund har följande del i överenskommelsen:

- Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska bidra till överenskommelsen med finansiering, se *Ekonomi*.
- Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska bistå PO Skåne med den samverkansytta i mellersta Skåne som hanterar psykiatrisamverkan.
- Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ska samordna och arrangera styrgruppträffar med PO Skåne.

Styrning och uppföljning av överenskommelsen

I förordningen om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar anges att det ska finnas en ledningsgrupp för verksamheten. I den ska finnas representanter för kommunen, primärvård och psykiatri, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Patient-, brukar- och anhörigorganisationer ska erbjudas att delta i ledningsgruppen (SFS 2013:522 § 5).

- Nytt år inleds med att PO Skåne presenterar den årliga rapporten om ombudens systemfelsarbete (från det föregående året) vid ett regionalt möte till vilket representanter i de sex omnämnda lednings-/samverkansgrupperna inbjuds till en sammankomst och dialog kring goda exempel i Skåne samt stärkt samverkan i "mellanrummen" mellan myndigheters uppdrag. Datum för de kommande åren: 2023-02-03, kl. 9-12 och 2024-02-02, kl. 9-12.
- Ledningsgrupperna för personligt ombud föreslås i övrigt ha ytterligare ett fast digitalt möte under hösten. Sammankallande till detta möte är vald kommunrepresentant. Digital inbjudan görs med lång framförhållning, gärna med ett års framförhållning.
- PO Skåne kan i övrigt komma att initiera dialog och digitala träffar med representanter i ledningsgruppen i olika konstellationer utifrån behov som uppstår genom klienters uppdrag.
- PO Skåne åtar sig ansvar för upprätthållandet av deltagarförteckning och sändlista. Varje deltagare/myndighet/vårdenhet ansvarar för att informera om förändring i representation/ kontaktmannaskap.
- PO Skåne åtar sig ansvar att föra minnesanteckning vid ledningsgruppsmöten som genomförs under hösten.

Uppföljningsrapporter

PO Skåne skriver varje år en verksamhetsberättelse. Lunds kommun redovisar varje år till Länsstyrelsen hur samverkan och arbetet med PO verksamheten bedrivs, som en del att redovisa de stadsbidrag som använts.

Kontaktpersoner

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen: Anna Burston, verksamhetschef,
anna.burston@lund.se

PO Skåne: Camilla Bogarve, verksamhetschef, camilla.bogarve@po-skane.org

Period för överenskommelse

Detta Idéburna Offentliga Partnerskap gäller från 2023-01-01 till 2024-12-31.

Parterna har för avsikt att senast 2024-03-31 göra en översyn om överenskommelsen ska få en fortsättning eller inte. Vid detta tillfälle ska arbetsmarknads- och socialförvaltningen pröva om en fortsättning ska aktualiseras i samma eller annan inriktning.

Ekonomi

Verksamheten som omfattas av det Idéburna Offentliga Partnerskapet finansieras av arbetsmarknads- och socialförvaltningen för år 2023 med 3 000 000 kronor och avser 12 månader. För år 2024 ingår årlig ersättningsjustering som följer den priskompensation som arbetsmarknads- och socialnämnden ges av kommunfullmäktige i den årliga budgeten.

Kommunens finansiering avser en delfinansiering av PO Skånes totala verksamhet.

Ekonomiska villkor och fakturering

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens del av finansieringen betalas ut vid två (2) tillfällen per år. PO Skåne ska följa fakturering enligt särskild rutin.

Omförhandling, hävningsrätt samt tvist

Om betydande avvikelser från verksamhetsplan och budget sker ska parterna medverka i en dialog innan förändringar genomförs. Förändringarna ska förankras och beslutas av behöriga representanter.

Om någon av parterna inte uppfyller villkoren för överenskommelsen eller brister i sina åtaganden, eller det råder väsentligt förändrade omständigheter så ska medverkande parter föra en dialog om huruvida överenskommelsen kan fortsätta. I sådana fall är uppsägningstiden 3 månader.

Part kan häva denna överenskommelse om någon motpart inte fullföljer sina åtaganden och rättelse inte sker utan dröjsmål. Vid händelse av att överenskommelsen hävs blir parten återbetalningsskyldig för delar eller hela summan som arbetsmarknads- och socialförvaltningen i Lund har betalat ut inom ramen för denna överenskommelse.

Om tvister uppstår ska dessa i första hand lösas genom dialog mellan parterna.

Underskrifter

Denna överenskommelse är upprättat i två (2) likalydande exemplar där parterna tagit var sitt original.

Lund 2022-

För arbetsmarknads-
och socialförvaltningen

Lund 2022-

För PO Skåne

Annika Pettersson, arbetsmarknads-
och socialdirektör

Camilla Bogarve, verksamhetschef